

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

**HOTĂRÂREA NR. 44
din 27.01.2009**

Dosar nr: 797/2008

Petiția nr: 15.101/27.11.2008

Petent: D T

Reclamat: Antal Árpád András, primarul municipiului Sfântu Gheorghe

Obiect: existența unei inscripții în limba maghiară pe o clădire aflată în proprietatea domeniului public al municipiului Sfântu Gheorghe

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele și adresa petentului

I.1.1. D T

I.2. Numele și domiciliul ales al reclamatului

I.2.1. Antal Árpád András, primar, Primăria Sfântu Gheorghe, Str. 1 Decembrie 1918, nr. 2, județul Covasna

II. Obiectul sesizării

Petiția se referă la existența unei inscripții în limba maghiară pe o clădire aflată în proprietatea domeniului public la municipiului Sfântu Gheorghe.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

Petentul consideră discriminare existența unei inscripții în limba maghiară pe o clădire aflată în proprietatea domeniului public la municipiului Sfântu Gheorghe.

IV. Procedura de citare

Părțile au fost citate pentru data de 20.01.2009 la sediul CNCD (filele 7-8 din dosar).

La audierea din 20.01.2009 s-a prezentat petentul.
Reclamatul a trimis punct de vedere.
Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

V. Susținerile părților

Potentul, prin petiția înregistrată la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD) cu **nr. 15.101/27.11.2008** (fila 1), arată că există o inscripție în limba maghiară pe o clădire aflată în proprietatea domeniului public la municipiului Sfântu Gheorghe.

Arată că placa comemorativă conține un înscris exclusiv în limba maghiară.

Solicită sancționarea reclamatului pentru afișarea într-un spațiu public al unui înscris exclusiv în limba maghiară, fără o traducere în limba română, fapt ce constituie o discriminare a cetățenilor care nu cunosc limba maghiară. Consideră că se încalcă prevederile art. 13 al **Constituției României**.

Depune la dosar dovezi privind susținerea celor afirmate (filele 2-3).

Reclamatul, prin **Adresa nr. 46505/17.12.2008**, înregistrată la CNCD cu **nr. 45/05.01.2009** (fila 9 din dosar), arată următoarele:

- clădirea „Casa cu Arcade”, pe care se află inscripția, este un monument istoric de valoare națională;
- elementele care se incorporează într-o construcție monument istoric fac parte integrantă din aceasta, urmând același regim juridic cu cel al construcției;
- placa a fost amplasată în anul 1958 și reamplasată pe baza **Autorizației de construire nr. 23/2005**.

Cu ocazia citării, petentul a afirmat, față de cele arătate anterior, că ar dori înlăturarea inscripției, dar dacă acest lucru nu e posibil, solicită măcar inscripționarea și în limba română. Consideră că placa reprezintă o insultă adusă românilor.

VI. Motivele de fapt și de drept

Colegiul Director constată că pe clădirea „Casa cu Arcade”, monument istoric de valoare națională, a fost amplasată o inscripție în limba maghiară, pe baza **Autorizației de construire nr. 23/2005**.

În drept, Colegiul Director reține că **Convenției Europene a Drepturilor Omului**, art 14: „Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.

Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art 1 prevede interzicerea generală a discriminării:

„1. Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă,

religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.

2. Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică pe baza oricăruia dintre motivele menționate în paragraful 1.”

Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare **O.G. 137/2000**), republicată, la art. 2 alin 1 stabilește: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Conform art 2, al (4) din **O.G. nr. 137/2000**, republicată: „Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.”

6.1. Conform definiției discriminării, date de **O.G. nr. 137/2000**, republicată, se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept
- fără să existe o justificare obiectivă.

6.2. Astfel o faptă poate fi considerată discriminatorie dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională (**O.G. nr. 137/2000**, art. 1 alin. 2: „Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: [...]”, art. 2 alin. 1: [...] „restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege [...]”; **Protocolul 12**, art. 1 alin. 1: „Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege [...]”.

6.3. Colegiul Director constată că petentul nu a invocat un drept încălcat, ci a invocat art. 13 al **Constituției României** și a considerat că placa reprezintă o insultă la adresa românilor.

6.4. Art. 13 al **Constituției României** prevede: „În România, limba oficială este limba română”. Se observă că acest articol este inclus la Titlul I, Principii generale, și nu la Titlul II, Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale, prin urmare nu are caracter de drept (nici formularea art. 13 nu prezumă că ar fi vorba de un drept).

6.5. În schimb, la Titlul II, art. 20 alin 1, **Constituția României** prevede: „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi

interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.”

6.6. Referitor la drepturile lingvistice, **Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale (Monitorul Oficial al României partea I, nr. 82/1995)** prevede următoarele:

„Părțile se angajează să recunoască oricărei persoane aparținând unei minorități naționale dreptul de a folosi liber și fără ingerință limba sa minoritară, în privat și în public, oral și în scris.” (art. 10 alin. 1)

„Părțile se angajează să recunoască oricărei persoane aparținând unei minorități naționale de a expune în limba sa minoritară însemne, inscripții și alte informații cu caracter privat, vizibile pentru public” (art. 11 alin. 2)

Se observă că numai în situația expunerii denumirilor locale tradiționale, a denumirilor străzilor și a altor indicații topografice destinate publicului se specifică „deopotrivă în limba minoritară” (art. 11 alin. 3), adică și în limba oficială și în limba minoritară.

6.7. Se poate constata că inscripția de pe clădirea „Casa cu Arcade” reprezintă o utilizare a limbii maghiare, în public și în scris, o inscripție cu caracter privat vizibil pentru public, conform prevederilor **Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale**.

6.8. Dacă s-ar admite ipoteza că inscripția invocată în petiție ar reprezenta informație de interes public, în mod similar toate inscripțiile de pe statui și clădiri din România ar intra în regimul acestor informații și, conform **Legii nr. 215 din 23 aprilie 2001 a administrației publice locale**, actualizată, art. 76 alin. 4, ar trebui inscripționate și în limba minorităților care au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor unității administrativ-teritoriale. O astfel de decizie ar afecta un număr mare de monumente istorice de pe teritoriul României.

6.9. Referitor la caracterul de insultă al unei inscripții, menționat cu ocazia audierii petentului, Colegiul Director constată că nu are competența materială de a se pronunța asupra faptelor penale, întrucât **O.G. nr. 137/2000**, republicat, se referă în mod restrictiv la fapte de natură contravențională. Privind o posibilă încălcare a dreptului la demnitate („Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”), art. 15 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată) printr-o inscripție de limbă maghiară, Colegiul Director consideră că utilizarea drepturilor prevăzute de tratatele internaționale ratificate de România nu are ca scop și nici nu vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei comunități.

6.10. În concluzie, Colegiul Director constată că nu sunt întrunite elementele constitutive ale faptei de discriminare, în lipsa unui drept încălcat.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Fapta prezentată în petiție nu reprezintă discriminare conform art. 2 din **O.G. nr. 137/2000**, republicată;
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VII. Modalitatea de plată a amenzii: —

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Președinte

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

IONIȚĂ GHEORGHE – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

TRUINEA ROXANA PAULA – Membru

VASILE ANA MONICA – Membru

Data redactării 27.01.2009

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, în fața instanței de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

